

Irodalmi Értesítő.

Gróf Kuun Géza munkája. A kitünő tudós író, kinek neve olvasóink előtt a folyóiratunkban megjelent számos nagyértékű czikkéből, s főleg az *imáról* írt, páratlanul álló tanulmányából ismeretes, egy nagy művet adott közre „*Relationum Hungarorum cum oriente Gentibusque orientalis originis historia antiquissima*“ czim alatt. A műből most az első kötet jelent meg, de nemsokára követni fogja a második. Az első kötet fejezetei: „I. De Hungaris in regione Altaica degentibus. II. Quomodo Asia in Hungarorum chronicis describatur, brevarium. III. De Hungaris in Jugria, mox in Baskiria habitantibus. IV. De Alania. V. De Hungaris in Alania residuis. VI. De Lebedia. VII. De septem generationibus Hungarorum. VIII. De veterum Hungarorum moribus et institutis ad sacra et ad res militares pertinentibus. IX. De Atelkuzu. X. De electione primi ducis Hungarorum in Atelkuzu.“ A mint ezekből látszik is, szerző a latint választotta szövegnyelvül, hogy a külföld tudósai is olvashassák. Sok évi fáradságos munkának eredménye és egyszerűs mind roppant tudásnak bizonyossága e könyv, mely a magyarok legrégibb történeteit és viszonyait oly alapos-sággal tárgyalja, hogy a szak-tudósok részéről bizonyára a legelismerőbb méltánylatot fogja kivívni. A munkához két index van csatolva, a mi a használatát fogja megkönnyíteni. A munkát a „Közművelődés Irod. és Műnyomdai Résztársaság“ adta ki Kolozsvárt. Az iskolai és szaktanári könyvtárakból e munka nem hiányozhatik. Ára 5 frt.

Pál apostol élete és levelei czimen dr. Masznyik Endre pozsonyi theol. tanár nagyobb munkát ad ki. Felhívjuk rá a figyelmet. Dr. Masznyik könyve az eddig megjelent mutatóványokból itélve jeles munka lesz. Ára füzetenként 35 kr; az egész 3 frt.

Órálló czim alatt dr. Bartha Béla sárospataki jogtanár, *Csengey Gusztáv* főmunkatárs közreműködése mellett szabadelvű demokratikus politikai lapot indit. Az előfizetésre felhívásból közöljük a következőket tájékoztatásul:

„Az a roppant nemzetközi hatalom, melyet ultramontánizmusnak nevezünk s mely minden modern szabadságnak és haladásnak ellensége s ellensége a szabadon fejlődő nemzeti államoknak is, hazánkban is mind erősebb harc-zot kezd a lelkiismereti szabadság, a politikai egyenlőség, fölvilágosult közoktatás, állami önállóság s függetlenség, a nemzeti erősödés ellen épügy,

mint a többi vallásfelekezetek, különösen a protestantizmus ellen, melyszülte s nagyra nevelte a demokratikus szabadságot.

E nagy hatalmu, roppant vagyonu ellenséggel szemben, mely az emberi lélek legorósebb szenvedélyére, a vallási fanatizmusra s hazánkban még a jelen alkotmányos viszonyokkal elégedetlen politikai reactióra, sőt mint a legujabb események mutatják, a nemzetiségi széthuzásra is támaszkodik, a megtámadottaknak: a szabadelvü demokratizmusnak s a protestantizmusnak szövetezuiök kell, mert diadalt csakis egyesített erővel arathatnak az egyesült ellenségek ellen.

Az „Órálló“, minden vallási elfogultságtól, vagy szükkeblü felekezetieskedéstől menten, épen e kettő testvéri szövetségét, nyilt, őszinte, becsületes, minden önző érdektől ment védelmezését tűzte ki feladatául“. Az uj lap számát a protestánsok mellett a felvilágosodott katolikusokra és a szabadelvüség minden barátjára.

Az „Órálló“ 1894. január 1-től hetenkint kétszer, legalább egy-egy ivnyi terjedelemben fog megjelenni.

Előfizetési ára egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr, két hóra 1 frt, egy hóra 50 kr.

Az „Órálló“-ra szóló előfizetési pénzek 1893. december hó 1-ig a szerkesztő s laptulajdonos, dr. Bartha Béla nevére Sárospatakra küldendők.

„Egyházpolitikai s egyházjogi dolgozatok“ czim alatt csakugyan dr. Bartha Béliától egy könyv jelenik meg, melybe a most folyamatban levő egyházpolitikai küzdelemre vonatkozó, vagy azzal összefüggésben levő cikkeit s tanulmányait gyűjtötte össze.

A kötet terjedelme 12—14 nyomtatott iv leend. Előfizetési ára 1 frt 20 kr. Az előfizetési pénz cz évi december hó 1-ig küldendő be. A mű 1894. január közepén jelenik meg. Ajánljuk.

K ü l ö n f é l é k .

Jókai Mór jubileuma. A nemzet koszorus irójának ötven éves irói működésére nemsokára örömmünnepet ül. Benső és őszinte öröm leend az, melyet a szívek átéreznek, valódi rokonszenv és szeretet, a melylyel a ragyogó tollu regényirót a nemzet fiai és leányai ünnepelni fogják. Az ünnep alkalmából százezer forintot akarnak Jókai részére a műveiből rendezendő diszkiadás által összehozni. Méltó az iróhoz és a nemzethez. Így ünnepelte Anglia is az ő Dickensét. — A legélénkebb rokonszenvvel és csodáló tisztelettel csatlakozunk mi is annak ünnepléséhez, ki annyi szép regénye közt, megírta oly nagyszerűen az „*Egy az Isten*“-t is, és a ki amaz eszményiség által, mely műveit átlengi, a hitnek is fölként apostola.

A háromszéki kör új felügyelő gondnoka. A háromszéki kör új felügyelő gondnokot választott *Sepsi-szent-iványi Szentiványi Miklós*, megyei főjegyző személyében. Érdemes atyja is e tisztet viselte sok éven keresztül. A Szentiványi család ama hasznos szolgálatok mellett, melyeket más téren tett, mindig előljárt egyházi erényekben is. A kör alig választhatott volna odavalóbb férfit, nemcsak azért, mert hagyományos választást tett, hanem mert az ujabban választott felügyelő gondnokot értelmi jeles tulajdonai, s kiváló műveltsége különösen alkalmassá teszi e tiszt betöltésére. Éppen ezért a legmelegebben üdvözöljük a háromszéki kör választását és megválasztottját.

Az erdélyrészi ág. hitvallásuak egyházkerülete a Teutsch halálával megüresedett püspöki székbe sept. 20-án *Müller Frigyes*, nagyszebeni lelkészt választotta meg. Müller Segesvárt született 1828-ban s tanult itthon s a lipcsei és berlini egyetemen. Az erdélyi ágostaiak rendszere szerint előbb tanár volt — Segesvárt s azután lett lelkész. 1875-ben választották nagyszebeni lelkésszé, mely állásából most a közbizalom a püspöki székbe emelte. Az érintkezésnek kevés pontja van az erdélyi ág. hitvallásu egyház és az unitárius között. De hisszük, hogy bárminő érintkezésben az új püspök követni fogja elődjét abban a festvéries magatartásban, melyet az minden alkalommal tanusított.

Enyedi Györry ismeretlen munkája. Mult hónapban a tordai gym-